

РОЛЬ ВІЗУАЛЬНОГО СТОРІТЕЛІНГУ У ФОРМУВАННІ ЧИТАЦЬКОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШОГО ПОКОЛІННЯ

Табаківа І.С., доцент, кафедра МСТ, ХНУРЕ

Артюх Є.Є., студент, кафедра МСТ, ХНУРЕ

Анотація. У статті розглянуто роль візуального сторітелінгу у заохоченні до читання дітей молодшого шкільного віку. Висвітлено особливості графічної нарації у дитячій книзі-мальовисі та проаналізовано переваги такого підходу в контексті сучасної читацької культури. Наведено приклад українського мальовису як засобу ефективного впливу на читацьку мотивацію.

Ключові слова: СТОРІТЕЛІНГ, МАЛЬОВИС, ДИТЯЧЕ ЧИТАННЯ, ГРАФІЧНА КНИГА.

У сучасному світі цифрових технологій та візуальної культури традиційне читання поступово втрачає позиції серед молодшої читацької аудиторії. Численні дослідження засвідчують зниження мотивації до читання серед дітей, що зумовлено як зміною інформаційного середовища, так і домінуванням мультимедійного контенту. Так, за даними National Literacy Trust, лише третина британських дітей у 2024 році повідомили, що читають у вільний час із задоволенням [1]. Аналогічні спостереження зафіксовані й у США [2].

У відповідь на ці тенденції у сучасній педагогіці й видавничій справі активізується використання візуального сторітелінгу – інструменту, що поєднує текстову та зорову інформацію для побудови змістовного наративу. Особливої ваги набуває використання графічних творів – мальовисів, які є результатом інтеграції літератури, візуального мистецтва й дизайну.

Візуальний сторітелінг, на відміну від традиційного тексту, передає сюжет через образи, розміщені у послідовності, що відтворює логіку подій. Така форма подання інформації є ефективною для дітей з розвиненим візуальним типом сприйняття, а також для початківців, які лише формують навички читання. Ілюстрація у цьому випадку виступає не як допоміжний елемент, а як повноцінний носій змісту.

Психологічні дослідження підтверджують, що діти краще засвоюють інформацію, коли візуальні та вербальні компоненти подаються одночасно [3]. При цьому активізується емоційна сфера, що сприяє глибшому зануренню в сюжет і формуванню читацької емпатії. Саме ці особливості роблять мальовиси надзвичайно дієвим засобом підтримки інтересу до читання.

Прикладом вдалого українського видання з візуальним сторітелінгом є мальовис «Вересова міль» Оксани Були [4]. Авторка створює атмосферну історію з мінімумом тексту, в якій сюжет розгортається переважно через графіку: колористику, пози персонажів, зміну простору. На одному з розворотів можна спостерігати, як вересова міль спостерігає за грою інших уночі (рис. 1). Через просторову композицію й вираз облич персонажів передається емоція ізоляції, спостереження, бажання долучитися. Такий підхід забезпечує не лише естетичну цінність, а й функцію комунікативного мосту між автором і юним читачем.

Рисунок 1 – Розворот з мальнопису «Вересова міль» Оксани Були

У візуальному сторітелінгу важливо, щоб текст і зображення працювали узгоджено. За відсутності гармонії між візуальною та вербальною інформацією дитина може втратити інтерес або не зрозуміти логіку подій. Тому графічна книга потребує ретельного композиційного й нарративного планування, особливо якщо її цільова аудиторія – діти віком 6-10 років.

Графічні історії можуть виступати інструментом не лише зацікавлення, а й навчання. Вони ефективні у процесі розвитку усного мовлення, елементів нарративної побудови власних історій, а також – при формуванні візуальної грамотності. Успішне поєднання образу й тексту допомагає дітям краще формулювати думки, запам'ятовувати зміст та інтерпретувати інформацію в контексті.

Підсумовуючи, варто зазначити, що візуальний сторітелінг у форматі мальнописів – це не лише форма сучасної дитячої книги, а й важливий дидактичний інструмент. Його впровадження в літературну освіту та читання молодших школярів має значний потенціал у справі формування сталого читацького інтересу.

Література.

1. National Literacy Trust. (2024). Children and young people's reading in 2024. <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/children-and-young-peoples-reading-in-2024>.
2. Pew Research Center. (2021). Among many U.S. children, reading for fun has become less common, federal data shows. <https://www.pewresearch.org/short-reads/2021/11/12/among-many-u-s-children-reading-for-fun-has-become-less-common-federal-data-shows>.
3. Cingel, D.P., Krmar, M., & Kirkorian, H.L (2022). Picture books and emergent literacy: An integrative review. *Journal of Children and Media*, 16(3), 1-18. <https://doi.org/10.1080/17482798.2022.2035387>.
4. Була, О. (2023). Вересова міль. Львів: Видавництво Старого Лева.